«Себілген егіннің қорытындысы туралы есеп» 4-аш статистикалық нысанын толтыру жөніндегі нұсқаулық

Инструкция по заполнению статистической формы 4-сх „Отчет об итогах сева"

1. Статистикалық байқаудың мақсаты

Осы нысанды байқаудың мақсаты өнімге себілген егіс қорытындысы туралы мәлімет жинау.

2. Респонденттер тобы

Есепті ауыл шаруашылығы қызметін жүзеге асыратын және егіс алқабы бар барлық заңды тұлғалар және ірі шаруа (фермер) қожалықтары (қызметкерлерінің саны 50-ден асатын) жаздық дақылдарды себуді аяқтағаннан кейін жылына бір рет жасайды.

3. Әдіснамалық түсініктемелер

Есепте ағымдағы жылы себілген егістің нақты жалпы көлемі көрсетіліп, нысанда қарастырылған жеке дақылдар бөлек ӨӨСС коды бойынша белгіленеді. Шаруашылық ішіндегі жер орналасу жоспарында қарастырылмаған уақытша егіс жолдары егіс алқабынан шығарылмайтынын ескеру қажет.

1 бөлім. Ағымдағы жылы себілген дәндік және балауса азықтық күздіктер

«Өткен жылдың күзінде себілгені»1-баған бойынша ағымдағы жылдың өніміне өткен жылы күзде себілген қатты күздік бидай, күздік күшті жұмсақ бидай, күздік жұмсақ бидай егістерінің, күздік қара бидай, күздік арпа және күздік рапс егістерінің көлемі көрсетіледі.

2-баған бойынша "Одан сақтандырылғаны" күздік қатты бидай, күздік күшті жұмсақ бидай, күздік жұмсақ бидай егістерінің, күздік қара бидай, күздік арпа және күздік рапс егістерінің сақтандырылған көлемі көрсетіледі.

«Жаздық дақылдарды сеуіп болғанға дейін шықпай қалғандары» 3-баған бойынша күздік қатты бидай, күздік күшті жұмсақ бидай, күздік жұмсақ бидай егістерінің, күздік қара бидай, күздік арпа және күздік рапс егістерінің жаздық дақылдарды жаппай себу басталғанға дейін күз-қыс кезеңдерінде мүлде өспей қалған көлемі көрсетіледі.

Жаздық дақылдарды себу басталғанға дейін күз-қыс кезеңдерінде өспей қалғаны туралы деректер шаруашылықта мұқият тексерілуі тиіс. Өспей қалған күздікті ауыл шаруашылық кәсіпорны жасаған акті негізінде анықтайды.

Өспей қалған күздік алқабына жататындар: а) жаздық дақылдарды жаппай себу басталғанға дейін көктем-қыс кезеңдерінде мүлде шықпай қалған күздіктер (олар жаздық дақылдармен қайта себілгеніне немесе себілмегеніне қарамастан); б) жаздық дақылдармен қайта себілген көктемде шықпай қалған күздіктер; в) көктемде шықпай қалған күздіктің үстеп себілген көпжылдық шөп сақталған қайтара егілмеген алқабы.

Сирек шыққан егістер шықпай қалғанға есептелмейді.

«Жаздық дақылдарды сеуіп болғанда дәндік күздіктердің сақталғаны» 4-баған бойынша жаздық дақылдарды жаппай себу басталғанға дейін күзгі-қысқы кезеңдерде мүлде шықпай қалғанын алып тастағанда сақталған күздік дақылдар алқабы (3-баған) көрсетіледі. Дәнге арналған күздік рапс алқабы техникалық дақылдар тобында есептеледі.

2 бөлім. Ағымдағы жылы себілген жаздық дақылдар

«Ағымдағы жылы себілген жаздық дақылдар» 2 бөлімі бойынша ағымдағы жылдың көктемінде себілген ауыл шаруашылығы дақылдарының (дәндік дақылдар, бұршақты дақылдар (дәнге арналғаны), техникалық дақылдар, картоп, көкөніс, азық-түліктік бақша, азықтық дақылдар) алқабы көрсетіледі.

Дәндік дақылдар бойынша тек ағымдағы жылдың өнімі үшін себілген жаздық дақылдардың (жаздық қатты бидай, жаздық жұмсақ күшті бидай, жаздық жұмсақ бидай, жаздық қара бидай, жаздық арпа, сұлы, жүгері, күріш, тары, масақтылар қоспасы, қарақұмық, қонақ жүгері) барлық себілген алқабы көрсетіледі.

Қорытынды есеп жасағанға дейін балауса азыққа, сүрлемге және жайылымға пайдаланылған күздік дақылдардың орнына егілген жаздық дақылдар да осыған қосып көрсетіледі.

Сабаны сыпыртқы жасауға пайдаланылатын қонақ жүгері егісін дәнді дақылдар тобында ескерген жөн.

Сыпыртқылық қонақ жүгері егісі сүттеніп-балауызданып піскен сатысында жиналған жағдайда, басқа техникалық дақылдарда көрсетіледі. Жүгері егісіне, сүрлемге және балауса азыққа пайдаланылатын сүттеніп балауызданғанға дейін, сүттеніп-балауызданып және балауызданып піскен жүгері егісінен басқа, дәндік жүгерінің толық піскені енгізіледі. Жүгерінің бұл егісі мал азықтық дақылдар бөлімінде бір көрсеткішпен көрсетіледі.

Күздік дақылдар шықпай қалған алқаптарға егілген жаздық дақылдар егісі, қайта себілгенге сәйкес дақылдардың алқабында көрсетіледі.

Егер, көктемгі кезеңде жаздық және күздік дақылдардың өспей қалғаны болған жағдайда, онда өспей қалған бастапқы дақылдардың егіс алқабы (қосымша себілген шөп сақталған, көктемде шықпай қалған күздіктің алқабын қоса) нақты қайта себілген мөлшерінде есептен шығарылады, ал өспей қалған дақылдың орнына қайта себілген жаздық дақылдың егіс алқабы есепке енгізіледі. Көктемгі кезде шықпай қалған жаздық және күздік дақылдардың қайта себілмеген алқабы (күздік шықпай қалған, ал қосымша себілген шөп сақталғанынан өзгесі) есептен шығарылмайды.

Күздік себілген көкөніс және басқа да дақылдардың (мәселен, сәбіз, сиыржоңышқа, асбұршақ, күнбағыс т.б.) көлемі шамалы болатындықтан, олардың алқабы аттас жаздық дақылдармен бірге ескеріледі. «Бұршақ дақылдар (дәндік)-барлығы» бойынша үрме және ірі бұршақтың көкөністік сортының дәнге арналғанының, асбұршақтың көкөністік сортының (көк бұршақ) дәнге арналғанының егістері енгізіледі.

Асбұршақтың және үрме бұршақтың (көк асбұршақ) көкөністік сорттарының өнімі тұқымдық мақсатқа қалдырылатын алқаптары – көкөніс

1. Цель статистического наблюдения

Целью наблюдения данной формы является сбор данных об итогах сева под урожай.

2. Круг респондентов

Отчет составляется всеми юридическими лицами и крупными крестьянскими (фермерскими) хозяйствами (с численностью работников свыше 50 человек), осуществляющими сельскохозяйственную деятельность и имеющими посевную площадь, один раз в год, по окончании сева яровых культур.

3. Методологические пояснения

В отчете показываются фактические общие размеры посевов под урожай текущего года с выделением отдельных культур, предусмотренных формой, согласно кодов СКПСХ. При этом необходимо иметь в виду, что временные полевые дороги, не предусмотренные планами внутрихозяйственного землеустройства, из посевной площади не исключаются.

Раздел 1. Озимые на зерно и зеленый корм под урожай текущего года

По графе 1 „Посеяно осенью прошлого года" показываются размеры посевов пшеницы твердой озимой, пшеницы мягкой озимой сильной, пшеницы мягкой озимой, посевов озимой ржи, ячменя озимого и рапса озимого, произведенные осенью прошлого года под урожай текущего года.

По графе 2 „Из нее застраховано" показываются размеры застрахованных посевов пшеницы твердой озимой, пшеницы мягкой озимой сильной, пшеницы мягкой озимой, посевов озимой ржи, ячменя озимого и рапса озимого.

По графе 3 „Полностью погибло до окончания сева яровых культур" показываются размеры посевов пшеницы твердой озимой, пшеницы мягкой озимой сильной, пшеницы мягкой озимой, посевов озимой ржи, ячменя озимого и рапса озимого полностью погибших в осенне-зимний период до начала массового сева яровых культур.

Данные о гибели озимых в осенне-зимний период, происшедшей до начала массового сева яровых, в хозяйстве должны быть тщательно проверены. Гибель озимых устанавливается на основании актов, составленных в сельхозпредприятиях.

К площади погибших озимых относятся: а) озимые, полностью погибшие в весенне-зимний период до начала массового сева яровых (независимо от того, пересевались они яровыми или нет); б) погибшие озимые весной, которые были пересеяны яровыми культурами; в) непересеянные площади погибших озимых весной, на которых сохранились подсеянные многолетние травы.

Изреженные посевы погибшими не считаются.

По графе 4 „Сохранилось озимых на зерно к концу сева яровых культур" показывается сохранившаяся площадь под озимыми культурами за вычетом озимых, погибших полностью в осенне-зимний период до начала массового сева яровых культур (графа 3). Сохранившаяся площадь рапса озимого на зерно учитывается в группе технических культур.

Раздел 2. Яровые культуры под урожай текущего года

По Разделу 2 "Яровые культуры под урожай текущего года" показываются площади посевов сельскохозяйственных культур весной под урожай текущего года (зерновые культуры, бобовые культуры (на зерно), технические культуры, картофель, овощи, бахчи продовольственные, кормовые культуры).

По зерновым культурам (пшеница твердая яровая, пшеница мягкая яровая сильная, пшеница мягкая яровая, рожь яровая, ячмень яровой, овес, кукуруза, рис, просо, смесь колосовых, гречиха, сорго) показываются площади посевов только под урожай текущего года.

Сюда же включаются и те яровые культуры, которые были посеяны до составления заключительного отчета на площадях озимых культур, использованных на зеленый корм, силос и выпас.

Посевы сорго, солома которого используется на веники, следует учитывать в группе зерновых культур.

Посевы веничного сорго, которые убираются в стадии молочно-восковой спелости, показываются в прочих технических культурах.

В посевы кукурузы включаются кукуруза на зерно в полной спелости, за исключением кукурузы в до молочно-восковой, молочно-восковой и восковой спелости, используемой на силос и зеленый корм. Эти посевы кукурузы показываются в разделе кормовых культур одним показателем.

Посевы яровых культур, произведенные на площадях погибших озимых, включаются в площади посева тех культур, которыми произведен пересев.

В случае если имела место гибель яровых и озимых культур в весенний период и пересев их производился яровыми культурами, то площадь погибшего посева первоначальной культуры (включая площадь погибших озимых весной, на которой сохранились подсеянные травы) исключается из отчета в размере фактического пересева, а в отчет включается площадь посева тех яровых культур, которыми произведен пересев погибших культур. Непересеянная площадь погибших яровых и озимых культур в весенний период (кроме случаев, когда озимые погибли, а подсеянные травы сохранились) из отчета не исключается.

Посевы овощных и других культур, произведенные под зиму

дақылдарының тұқымдық егісінің құрамында, пішенге арналған сиыржоңышқа мен сиыржоңышқа қоспасы, сүрлемдік азықтық бұршақ – азықтық дақылдар құрамында ескерілуі тиіс.

Техникалық дақылдар бойынша майлы дақылдар және майлы құрамды жемістер, шитті мақта, темекі, қант қызылшасы (фабрикалық), дәрі-дәрмектік дақылдар, өзге техникалық дақылдар, қант қызылшасының тұқымдықтары мен аналықтарының егісі есептеледі.

Күнбағыс бойынша дәнге арналып ағымдағы жылы егілген, сондай-ақ, қысқа қарай егілген күнбағыс алқабының сақталғаны енгізіледі. Сүрлемге арналған күнбағыс егісі бұл бөлімге енгізілмейді.

Мақта бойынша оның барлық нақтылы егісі, соның ішінде тұт ағаштарының, жеке өсіп тұрған ағаштардың көлеңкесінде бойлай өсірілгені, т.с.с. ескеріледі.

Қант қызылшасы (фабрикалық) бойынша өнімі тек қант және басқа да зауыттарда өңдеу үшін арналған егістер көрсетіледі.

Мал азығына арналған қант қызылшасының егісі азықтық дақылдар бөлімінде көрсетіледі.

Қант қызылшасы аналықтарының егісі және қант қызылшасы тұқымдықтарының егісі техникалық дақылдар бөлімінде бөлек көрсетіледі.

Медицинада және малдәрігерлікте емдік мақсатта пайдаланылатын барлық дәрі-дәрмектік дақылдар (түймедақ, итжидек, оймақгүл, шүйгіншөп, дәрілік шатыраш, рауғаш, т.б.) жалпы бір көрсеткішпен, яғни өткен жылғы егістер ағымдағы жылғы егіспен бірге көрсетілуі тиіс.

Өзге де техникалық дақылдар бойынша жеке көрсеткіштермен аталмаған – арыш, қышы және т.б., майлы дақылдардың тұқымы мен жемісінің егісі көрсетіледі.

Картоп бойынша картоп егісі көрсетіледі. Жазда отырғызылған картоп егісі қалған картоп егісімен қоса ескерілуі тиіс (бұл егістер бөлек көрсетілмейді).

Көкөністерде негізгі көкөніс дақылдарының – асханалық сәбіздің, асханалық қызылшаның, екпе жуаның, жуа көшетінің, сарымсақтың, помидордың, қиярдың, көк асбұршақтың, капустаның, балауса көкөністердің (рауғаш, қымыздық, аскөк, жапырақты ақжелкен), асқабақтың, кәдінің, баклажанның, тәтті бұрыштың егістері көрсетіледі. Негізгі көкөніс дақылдары егісімен қоса барлық өзге де көкөніс дақылдарының егісі енгізіледі: өзге де тамыр жемісті көкөністер – балдыркөк тамыры, шалқан, шалған, шомыр, ақжелкек, ақжелкен тамыры, бөтташық, тарна; өзге де баданалы көкөніс дақылдары – пияз-шалот, пияз-батун, сеппе жуа, жуа сабағы; өзге де бұршақты дақылдар – асбұршақ, үрме бұршақ, піспеген бұршақ; өзге де көкөніс дақылдары - ақсүттіген, табақша асқабақ, қант қызылшасы (табиғи салмағында) және өзгелері.

Азықтық бақшалар бөлек көрсеткішпен есептеледі. Оларға қауын, қарбыз жатады.

Осы бөлімде көкөніс дақылдарының тұқымдық егісі көрсетілуі тиіс. Өнімі түгелдей тұқым алуға пайдаланылатын біржылдық көкөніс егісі (қияр, қызанақ, шалған, т.б.), біржылдық көкөніс тұқымы ретінде ескеріледі. Біржылдық көкөністерді тұқымға ішінара (іріктеп) пайдаланған жағдайда олардың алқабы тиісті дақылдардың көкөнісі ретінде ескеріледі.

Көкөніс дақылдарының тұқымдықтарымен қоса көкөніс дақылдарының аналықтарын (92 жол) да көрсету қажет, бұл – өсімдіктердің (сәбіз, қызылша т.б.) аналық тамырымен, баданаларымен, көсеусабақтарымен, т.с.с отырғызылған алқаптар, сонымен бірге аналығы алынатын екі жылдық көкөніс егістері.

Мал азықтық дақылдар бойынша барлық мал азықтық дақылдар егісі көрсетіледі.

Мал азықтық тамыржемістілер бойынша мал азығына арналған қант қызылшасы мен тамыржемістілердің егісі көрсетіледі.

Мал азықтық тамыржемістілердің тұқымдықтары мен аналықтары бөлек көрсетіледі.

Мал азықтық бақша дақылдары бойынша мал азықтық бақшалар (мал азықтық асқабақ, мал азықтық қарбыз, мал азықтық кәді) көрсетіледі.

Мал азықтық жүгері бойынша сүрлемдік жүгері егісі көрсетіледі.

«Сүрлемдік азықтық дақылдар (жүгерісіз) – күздіксіз бойынша осы мақсатқа арналған егістер (күнбағыс, қонақ жүгері, асбұршақ, азықтық бұршақ т.б.) енгізіледі, ал сүрлемдік жүгері бұған енгізілмей, оның егісі бөлек ескеріледі.

Мал азықтық капуста, соған арналған жағдайда, сүрлемдік егістерге енгізіледі. Егер азықтық капуста балауса азыққа егілсе, онда ол өзге де біржылдық шөпте көрсетіледі.

Біржылдық шөптер – барлығы бойынша пішенге, тұқымға, балауса азыққа, түйіршіктер мен брикеттер алуға және жайылымға арнап себілген барлық біржылдық шөптер көрсетілуге тиіс. Ал дәнге арналған сиыржоңышқа мен сиыржоңышқа қоспасы, қонақ жүгері егістері бұған енгізілмей, дәнге арналған дәнді дақылдар және бұршақты дақылдар бөлімінде ескеріледі, сондай-ақ балауса азыққа, түйіршіктер мен брикеттер алуға арналған күздік астық дақылдары жеке I бөлімде көрсетіледі.

Осы бөлімде пішенге, тұқымға, балауса азық пен пішендемеге арналған жаздық дәнді және бұршақты дақылдар (жүгеріден өзгесі) егістері, түйіршіктер мен брикеттер алуға арналған дәнді дақылдар егісі, яғни өнімі брикеттелген және түйіршіктелген азықтар әзірлеуге пайдаланылатын сүттеніп-балауызданғанға дейін және сүттеніп-балауызданып піскенде жиналатын дәнді дақылдар алқабы ескеріледі.

Бүркемесіз егілген көпжылдық шөптер – барлығы бойынша ағымдағы жылы бүркемесіз егілген егісі, өткен жылғы көпжылдық шөптің шабындық алқабын ажырата білу қажет.

Соның ішінде таза егілген жоңышқаның және астық тұқымдас шөппен аралас егілген алқабын көрсетеді.

Көпжылдық шөптің бүркемесіз егісі жеке алқапты алады, әрі барлық егіс алқабының жиынтығына енгізіледі.

Көктемде, сондай-ақ күзде өндірілген көпжылдық шөп егістері бірге ескеріліп, есептің тиісті жолдарында жазылады.

(например, морковь, вика, горох, подсолнечник и др.) ввиду незначительных размеров их площадей учитываются вместе с одноименными яровыми культурами.

По „Бобовым культурам (на зерно) - всего” включаются посевы овощных сортов фасоли и бобов на зерно, посевы овощных сортов гороха (зеленого горошка) на зерно.

Площади посева овощных сортов гороха (зеленого горошка) и фасоли на семена, урожай с которых будет оставлен на семенные цели, должны учитываться в составе семенников овощных культур, посевы вики и виковых смесей на сено, кормовых бобов на силос – в составе кормовых культур.

По техническим культурам учитываются посевы масличных семян и плодов маслосодержащих, хлопка-сырца, табака, сахарной свеклы (фабричной), лекарственных культур, прочих технических культур, маточников и семенников сахарной свеклы.

По подсолнечнику включаются посевы на зерно, произведенные в текущем году, а также сохранившиеся посевы подсолнечника на зерно, произведенные под зиму. Посевы подсолнечника на силос в этот раздел не включаются.

По хлопчатнику учитывается вся фактическая площадь посева хлопчатника, включая полосы затенения вдоль линейных посадок тутовых деревьев, площадь затенения под отдельно стоящими деревьями и т. д.

По сахарной свекле (фабричной) показываются только посевы свеклы, продукция с которых предназначается для переработки на сахарных и других заводах.

Посевы сахарной свеклы на корм скоту показываются в разделе кормовых культур.

Посевы маточной свеклы и посевы семенников сахарной свеклы показываются отдельно в разделе технических культур.

Все лекарственные культуры: ромашка, белладонна, наперстянка, валериана, шалфей лекарственный, ревень и др., используемые в медициане и ветеринарии с лечебной целью, должны быть показаны одним общим показателем, т. е. посевы текущего года вместе с посевами прошлых лет.

По прочим техническим культурам показываются посевы масличных семян и плодов, не перечисленные отдельными показателями - рыжик, сурепица и другие.

Посевы картофеля летней посадки должны учитываться вместе с остальными посевами картофеля (отдельно эти посевы не выделяются).

По овощам показываются посевы основных овощных культур - моркови столовой, свеклы столовой, лука репчатого, лука-севка, чеснока, помидор, огурцов, зеленого горошка, капусты, зеленых овощей (ревень, щавель, укроп, петрушка листовая), тыквы, кабачков, баклажан, перца сладкого. Наряду с посевами основных овощных культур включаются также посевы всех прочих овощных культур: прочие корнеплоды овощные – сельдерей корневой, редька, редис, репа, хрен, петрушка корневая, пастернак, брюква; прочие луковичные овощные культуры - лук-шалот, лук-батун, лук-порей, лук на перо; прочие бобовые овощи – горох и фасоль на лопатку, незрелые бобы; прочие овощные культуры – салат-латук, патиссоны, кукуруза сахарная (в физическом весе) и прочие.

Продовольственные бахчи учитываются отдельным показателем. К ним следует относить арбузы, дыни.

В этом разделе следует показать посевы семенников овощных культур. Посевы однолетних овощей (огурцы, помидоры, редис и др.), урожай которых почти полностью используется для получения семян, учитываются как семенники однолетних овощей. При частичном (выборочном) использовании однолетних овощей на семена площади их учитываются как овощи по соответствующей культуре.

Наряду с семенниками овощных культур следует показать посевы маточников овощных культур - это площади, засаженные маточными корнями растений (морковь, свекла и др.), луковицами, кочерыгами и т. п., а также посевы двухлетних овощей для получения маточников.

По кормовым культурам показываются посевы всех кормовых культур.

По кормовым корнеплодам показываются посевы сахарной свеклы на корм скоту и кормовых корнеплодов. Отдельно показываются семенники и маточники кормовых корнеплодов.

По бахчевым кормовым показываются кормовые бахчи (кормовая тыква, кормовой арбуз и кормовые кабачки).

По кукурузе на корм показываются посевы кукурузы на силос.

П кормовым культурам на силос (без кукурузы) – без озимых включаются посевы, предназначенные для этой цели (подсолнечник, сорго, горох, кормовые бобы и др.), кроме кукурузы на силос, посевы которой учитываются отдельной строкой.

Кормовая капуста включается в число посевов на силос в том случае, если она имеет указанное назначение. Если же кормовая капуста посеяна на зеленый корм, то она показывается в числе прочих однолетних трав.

По однолетним травам - всего должны быть показаны все однолетние травы, высеваемые на сено, семена, зеленый корм, для получения гранул и брикетов и выпас, за исключением посевов на зерно вики и виковых смесей и сорго, которые учитываются в разделе зерновых культур и бобовых культур на зерно, а также за исключением озимых зерновых культур на зеленый корм, для получения гранул и брикетов, которые показываются отдельно в Разделе I.

В этом разделе учитываются также все посевы яровых зерновых и бобовых культур (кроме кукурузы) на сено, зеленый корм и сенаж,

3 бөлім. Осы жылғы өнімге себілген егістің барлығы

01 жол «Балауса азыққа, сүрлем мен жайылымға пайдаланып болғаннан кейін жаздық дақылдар егілген күздіктер (аралық егістер)», балауса азық пен сүрлемге пайдаланғаннан кейін орнына жаздық дақылдар егілген күздіктердің алқабы көрсетіледі.

02 жол «Жаздық дақылдар егілмеген, балауса азыққа, жайылымға, сүрлем, түйіршіктер мен брикеттер алуға егілген күздіктер» жаздық дақылдар себілгенге дейін мал азығына жұмсалмаған, балауса азыққа, сүрлемге, түйіршіктер мен брикеттер алуға және жайылымға егілген күздіктердің алқабы да, сондай-ақ, себу аяқталғанға дейін орнына жаздық дақылдар егілмеген, балауса азыққа пайдаланылған күздіктер алқабы да көрсетіледі. "Соның ішінде: сүрлемге" – деген жол бойынша сүрлемге арналған егістер бөлек 03 жолда көрсетіледі.

04 жол бойынша барлық жаздық дақылдардың жалпы алқабы көрсетіледі (өткен жылғы егістің көпжылдық шөбінсіз және бүркемелі шөптерсіз), ол жаздық дәнді және бұршақты дақылдардан (дәнге арналған), соның ішінде дәнге арналған жүгеріден, техникалық дақылдардан, картоптан, көкөністен, бақшалық және азықтық дақылдардан қалыптасады.

«Өткен жылдары себілген көпжылдық шөптің шабылатын аумағы - барлығы» 05 жол бойынша есепті жүргізу кезеңінде сақталған өткен жылдардағы бүркемесіз және бүркемелі көпжылдық егістер алқабы көрсетіледі. Осында пішенге, тұқымға, балауса азыққа, жайылымға және сүрлемге пайдаланылатын көпжылдық шөп алқабы енгізіледі.

Көпжылдық шөптің барлық түрінің шабылатын алқабы өткен жылдардың егісі бойынша тұтас көрсетіледі, тек жоңышқа (тазасы, сондай-ақ астық тұқымдас шөп қосылғаны) және таза егілген астық тұқымдас шөп егісі 06 және 07 жолдарда бөлек көрсетіледі.

Одан басқа, 08 жол бойынша бүркемелі көпжылдық шөп алқабы (қосымша себілгені, күзгі қосымша себілгенді қоса алғанда) көрсетіледі.

09 жол бойынша ағымдағы жылдың өніміне егілген жаздық дақылдардың алқабы (04 жол) көрсетіледі, соның ішінде көпжылдық шөптің өткен жылдардағы себілгендерінің шабындық алқабы (05 жол) енгізіледі.

10 жол бойынша жаздық дақылдарды себу аяқталғанда сақталған күздік дәнді дақылдардың алқабы (4 баған), ағымдағы жылдың өніміне себілген жаздық дақылдардың барлық алқабы, соның ішінде бұрынғы жылдары себілген көпжылдық шөптің алқабы (09 жол) және жаздық дақылдар егілмеген жерде балауса азыққа, жайылымға, сүрлемге, түйіршіктер мен брикеттер алу үшін егілген күздіктер (02 жол) енгізіледі.

Бақтардың қатар аралықтарына себілген егістер шаруашылықтың егіс алқабы көлеміне, осындай егіс орналасқан нақты көлемге енгізіледі, сондай-ақ 11 жолдағы «бақтардың қатар аралықтарына себілгенінде» көрсетіледі.

Жерді шалғынға айналдыру үшін көпжылдық шөп себуге топырақты әзірлеу мақсатында жыртылған шабындықтар мен жайылымдарға алдын ала себілген дақылдар тиісті дақылдар егісінің жалпы алқабына енгізіледі, сондай-ақ 12 жолда жеке көрсетіледі. Бұл орайда ескеретін жәйіт, алдын ала себілетін дақылдарды себу шабындықтар мен жайылымдарды түбегейлі жақсарту жобасына сәйкес жүргізіледі және белгілі бір алқапта 2-3 жыл қатарынан жүргізілмеуі тиіс. Егер осы дақылдардың егісі аталған мерзімнен көп жүргізілсе, олар жалпы егіс алқабында ескеріліп (тиісті дақылдар бойынша), 12 жолға енгізілмейді.

Табиғи шабындықтар мен жайылымдарды алдын ала жыртқаннан кейін оларды түбегейлі жақсарту ретінде жүргізілген көпжылдық шөп егісі, (шалғынға айналдыру үшін көпжылдық шөп себу деп аталатыны) егіс алқабына енгізілмейді, яғни аталған есепте көрсетілмейді.

посевы зерновых культур для получения гранул и брикетов, т. е. площадь уборки зерновых в до молочно-восковой и молочно-восковой спелости, продукция с которых используется для приготовления брикетированных и гранулированных кормов.

По многолетним беспокровным травам - всего следует различать: посев текущего года беспокровный, укосные площади многолетних трав посева прошлых лет.

В том числе показываются площади посевов люцерны чистой и в смеси со злаковыми травами.

Беспокровный посев многолетних трав занимает самостоятельную площадь и включается в итог всей посевной площади.

Посевы многолетних трав, произведенные как весной, так и осенью, учитываются вместе и записываются в соответствующие строки.

Раздел 3. Всего посева под урожай текущего года

По строке 01 „Озимые, после использования которых на зеленый корм, силос и выпас, были посеяны яровые культуры (промежуточные посевы)" показываются площади озимых, использованных на зеленый корм и силос, на которой произведен посев яровых культур.

По строке 02 "Озимые на зеленый корм, силос, для получения гранул и брикетов и выпас, где не производился посев яровых культур" показываются как посевы озимых на зеленый корм, силос, для получения гранул и брикетов и выпас, которые до окончания сева яровых еще не были скормлены скоту, так и площадь, на которой озимые были использованы на зеленый корм, но на ней до окончания сева не произведен посев яровых культур. По строке 03 „в том числе: на силос" - выделяются посевы на силос.

По строке 04 показывается общая площадь всех яровых культур (без многолетних трав посева прошлых лет и подпокровных трав), она складывается из яровых зерновых и бобовых культур (на зерно), включая кукурузу на зерно, технических культур (масличные, хлопчатник, сахарная свекла (фабричная), картофеля, овощных, бахчевых и кормовых культур.

По строке 05 „Укосная площадь многолетних трав посева прошлых лет - всего" показываются площади посевов беспокровных и подпокровных многолетних трав в прошлые годы, сохранившихся на момент проведения учета. Сюда включаются площади многолетних трав, используемых на сено, семена, зеленый корм, выпас и силос.

Укосные площади всех видов многолетних трав показываются в целом по посевам прошлых лет и только люцерна (как чистая, так и в смеси со злаковыми травами) и злаковые травы чистого посева выделяются отдельными строками 06 и 07.

Кроме того, по строке 08 показываются площади подпокровных многолетних трав (подсев, включая подсев с осени).

По строке 09 показывается площадь посева яровых культур под урожай текущего года (строка 04), включая укосную площадь многолетних трав посева прошлых лет (строка 05).

По строке 10 показывается площадь посевов сохранившихся озимых на зерно к концу сева яровых культур (графа 4), всего посева яровых под урожай текущего года, включая площадь многолетних трав посева прошлых лет (строка 09) и посев озимых на зеленый корм, силос, для получения гранул и брикетов и выпас, где не производился посев яровых культур (строка 02).

Посевы в междурядьях садов включаются в итог посевной площади хозяйства в размерах площади, фактически занятой такими посевами, а также показываются отдельной строкой 11 „в междурядьях садов".

Посевы предварительных культур на распаханных сенокосах и пастбищах, которые производятся с целью подготовки почвы для посева многолетних трав на залужение, включаются в общую площадь посева соответствующей культуры, а также выделяются самостоятельной строкой 12. При этом необходимо иметь в виду, что посевы предварительных культур производятся в соответствии с проектом на коренное улучшение сенокосов и пастбищ и не должны повторяться на одной и той же площади более 2-3 лет подряд. Если посевы этих культур производятся сверх указанного срока, они учитываются только в общей посевной площади (по соответствующей культуре) и не включаются в строку 12.

Посевы многолетних трав, произведенные в порядке коренного улучшения естественных сенокосов и пастбищ после их предварительной распашки (так называемые посевы многолетних трав на залужение) не включаются в посевную площадь, т. е. в данном отчете не отражаются.